

P. M.

Kuten tilit osottavat nousevat Tervakoski Osakeyhtiön maa- ja metsätalousrakennusten vuotuiset korjauskustannukset suhteettoman suuriin summiin. Tämä johtuu siitä, että tarvitaan erikoisen paljon asuinrakennuksia suurta maa- ja metsätaloustyöläisjoukkoa varten, kun kerran järjestelmä on sellainen, että koko henkilökunta ja sen lisäksi eläkeläiset asuvat yhtiön huoneissa. Näiden, tarpeellisten rakennusten lisäksi omistaa yhtiö joukon asumuksia ulkokuoneineen, joita ainakaan maa- ja metsätalous ei tarvitse. Kyseessä olevat talot ovat joutuneet yhtiön haltuun pääasiassa alun toistakymmentä vuotta sitten, jolloin yhtiön pyrkimyksenä oli ostaa kaikki saatavissa olevat mäkitupalaisten ja torpparien lunastusoikeudet. Näiden tarpeettomien asumusten lukumäärä nousee tällä kertaa lähes pariin-kymmeneen.

Kun nykyinen vakinaisen metsätyöväestön lukumäärä on mieluummin liian suuri kuin pieni, ei liene syytä varata näitä asumuksia peltotilkkuineen metsätalouden tarpeita varten. Maatalouden asuinrakennustarve on myöskin suurin piirtein tyydytetty, eivätkä kyseessä olevat rakennukset asemiansakaan puolesta juuri sovi maatalouden tarpeisiin.

Yhtiön aikoinaan ostaessa kyseessä olevien asumusten lunastusoikeuden, pidätti myyjä useimmissa tapauksissa itselleen ilmaisen asumisoikeuden, elinijäkseen yhtiön sitoutuessa huolehtimaan kaikista suuremmista rakennusten korjauskustannuksista. Kun mäkitupien ja torppien rakennukset yleensä olivat huonossa kunnossa, on tämä viime mainittu velvollisuus tullut yhtiölle verrattain kalliiksi.

Yllä olevan perusteella ehdotan, että yhtiö, tänään esitettyjen, tämänluontoisten kiinteistökauppojen lisäksi, antaisi allekirjoittaneelle oikeuden ryhtyä neuvotteluihin muidenkin mahdollisten ostajain kanssa niissä tapauksissa, joissa tehtaan asuntointressit eivät ole ristiriidassa tämän myyntiohjelman toteuttamisen kanssa. Myöskään eivät myynnit luonnollisestikaan tulisi kysymykseen niissä tapauksissa, jolloin patoomiskysymys tai muut senluontoiset seikat asettavat sille esteitä. Erinäisissä tapauksissa voisi myöskin ajatella, että ainoastaan rakennukset myytäisiin mutta tonttialue

vuokrattaisiin 25 vuodeksi.

Samalla kun yhtiö tällöin vapautuisi niistä kustannuksista ja velvollisuuksista, joita sillä kauppakirjojen mukaan näihin asujamiin nähden on, jäisi alueellemme asukkaita jotka luonnollisestikin pyrkisivät ensi sijassa Tervakosken töihin, ilman että meidän tarvitsisi pitää kunnossa heidän huoneensa, aittansa, navettansa, halkovajansa ja saunansa. Kun vapaa kilpailu työmarkkinoilla kuitenkin määrää palkkojen suuruuden, ei mielestäni ole syytä lisätä niitä molemminpuolisia riippuvaisuussuhteita, joita tällä kertaa on olemassa yhtiön ja vakinaisten metsätyömiesten välillä, ^{asut} antamalla tulevaisuudessa nyt kyseessä olevat rakennukset ja maat niiden vapautuessa nykyisen metsätyömiesjärjestelmän mukaan, - mikä lienee aikoinaan ollut ainakin osaksi tarkoitus lunastusoikeuksia ostettaessa. Numerot osoittavat nimittäin, että Tervakoski Osakeyhtiön metsätyöt tulevat lopulta kalliimmiksi kuin naapurityönantajien vastaavat työt juuri siksi, että meidän metsätyömiehemme asuvat yhtiön suojissa. Vapaa työmies, joka asuu omissa huoneissaan ja viljelee omaa peltotilkkuaan, saattaa olla yhtä hyvä ja luotettava työntekijä kuin yhtiön huoneissa asuva "vakinaisen metsätyömies" samalla kuin tämä riippumaton työmies vapauttaa meidät työnantajan monista velvollisuuksista.

Kun useimmissa kyseessä olevissa tapauksissa ostajana tulisi olemaan nykyinen asukas oikeuksineen, jotka rasittavat myyjää, ei luonnollisestikaan voida ajatella täyttä myyntihintaa, mutta tällöin ovat myös yhtiön kustannukset ja velvollisuudet arvioitavat kauppahinnan lisäksi.

Tervakoskella 26 p:nä elokuuta 1931.

Johannes Lyytikäinen